

Mequinensa

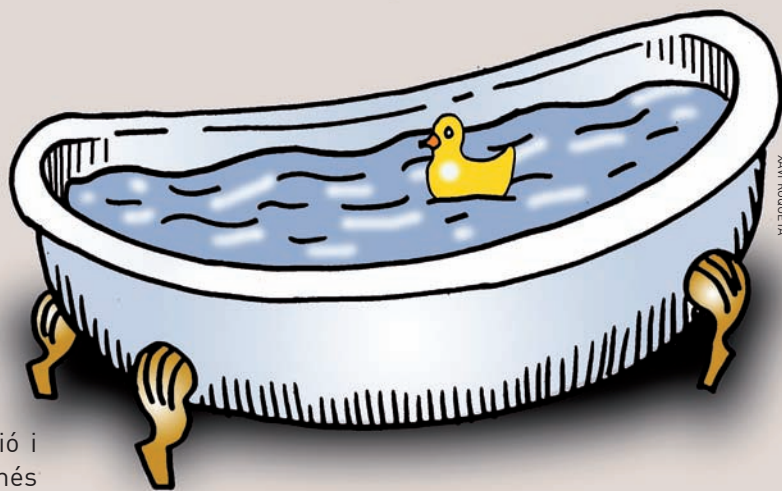
Ja no existeix. La vella Mequinensa, amb el carrer Major, la plaça de la Vila, el cafè del Moll... va desaparèixer sota les aigües. S'hi havia de fer un embassament. Just al damunt. Al començament, ni l'Estanislau ni molts dels seus convilatans no s'ho acabaven de creure. Però el temps, ja se sap, va passant, i a mesura que el mur de la presa creix, també ho fa l'angoixa. En Nelson es desespera, l'Alfons es frega les mans somiant amb la indemnització i l'Arquímedes dosifica les seves tornades del més enllà per fer les darreres partides de botifarra. Penélope, la germana del notari, no deixa de lluitar i d'enfrontar-se a l'Enher per aconseguir les millors condicions possibles, i Leucofrina... Leucofrina és un món a part. Després de tretze anys d'agonia, quan les màquines van acabar d'enderrocar les últimes cases i l'últim habitant va pujar a viure al poble nou, a l'antiga Mequinensa només hi restaren els fantasmes del passat i les calaveres atònites que un dia tots esdevindrem.

A partir d'una reduïda selecció —amb llicència inclosa— d'alguns dels personatges més peculiars de l'obra de Jesús Moncada i dels fragments més representatius de la Mequinensa mítica que apareixen en els seus llibres (sobretot l'excel·lent *Camí de sirga*), de diversos articles apareguts a la premsa i tot un seguit de divertides anècdotes explicades pels mateixos —pocs— mequinensans que encara queden, Marc Rossich ha confegit una dramaturgia esplèndida —que lingüística-

Paral·lelismes

No fa gaire, Edicions Sidilà va publicar *Els pobles perduts*. Un llibre que, em fa l'efecte, comparteix la intenció manifestada per Xicu Masó a l'hora de presentar el seu excel·lent muntatge: recuperar la memòria i l'orgull d'un poble desaparegut.

Mequinensa —com la valenta proposta del binomi Cortadellas-Pujadó— també ha sorgit d'una intel·ligent fusió entre literatura i història, entre ficció i realitat, que fa possible la convivència harmònica entre dos móns: el d'un passat ja mort i el d'un present que el reviu a través del record. Una feina, doncs, doblement valuosa i que, en ambdós casos, ha sabut trobar el ressò que mereix.

XAVI ROQUETA

ment respecta la parla de la Franja— i que referma la seva enorme i fructífera capacitat en aquest àmbit.

Mallol Fontcalda, el nou secretari de l'Ajuntament, és el narrador i fil conductor d'un muntatge que, espigolant una mica d'aquí i una mica d'allà, esdevé un fris acolorit i extraordinàriament humà del dia a dia d'aquell poble i del tarannà dels seus habitants, vistos a través de la mirada irònica i emocionada del seu autor.

Xicu Masó, per la seva banda, corprès per l'escriptor del Baix Cinca gràcies a la tossuderia de les Antonietes —aleshores tres joves actrius acabades de sortir de l'acadèmia d'art dramàtic— va fer la seva primera aproximació a l'univers mequinensà el 2007, amb l'estrena de *L'aigua*, un espectacle que va ser molt ben rebut i que els va animar a continuar «insistent» fins que Bitò i el TNC, amb la col·laboració del CAER, van fer viable econòmicament aquesta interessant proposta, que s'ha pogut veure al Teatre Fortuny de Reus (21 i 22 d'abril de 2012), al Teatre Municipal de Girona (27 d'abril) i, finalment, al Teatre Nacional de Catalunya (del 10 de maig al 17 de juny de 2012).

El muntatge del director gironí parteix d'una escenografia (Paco Azorín) tan senzilla com efectiva: una gran i simbòlica plana en blanc esquitxada d'aquells elements necessaris —cadires, la barra d'un bar, la banyera de Madamfransuà...— per configurar els diferents espais en què es mouen els onze personatges, encapçalats pel jove Mallol, el desconcertat barceloní que, de mica en mica, es converteix en un mequinensà més. Carles Martínez, senzillament, el broda. Com també ho fa Míriam Alemany amb la seva majordoma Leucofrina, Joan Anguera (Nelson) i el mateix Xicu Masó en el paper d'Arquímedes Quintana. També és remarcable el treball de les tres entusiastes «Antonietes», acompanyades per Miquel Gòrriz i Eduard Muntada.